

תואר שני בניהול ומדיניות ציבורית

אוגדן סילבוסים סמסטר א - תשפ"ד

תאריכי רישום לקורסים: 12-14.09.2023

שימו לב!

במהלך התואר עליכם לצבור 42 נק"ז:
6 קורסי חובה (כל קורס 3 נק"ז)
6 קורסי בחירה (כל קורס 3 נק"ז)
3 סדנאות (מתוכן סדנה חובה: "האתגר החברתי". כל סדנא 1 נק"ז)
סמינר (3 נק"ז)

סטודנט.ית המעוניינת לבצע מסלול תזה רשאית לעשות זאת לאחר סיום סמסטר אחד
לפחות בממוצע של +85
מסלול תזה 12 נק"ז = 4 קורסי בחירה

רישום לסמינר הוא בתנאי ציון עובר בקורס שיטות מחקר במדיניות ציבורית 0141-2-685

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
תשפ"ד סמסטר א'

מס' קורס: 685-2- 0170

שם קורס: שקיפות בשלטון המקומי: מעת של שגרה למשבר [קורס בחירה]

Transparency in Local Government: Between Routine and Crisis

שם המרצה: מרגריטה (ריטה) ברר, רו"ח ועו"ד

דרישות קדם: אין

מבנה קורס: 3 ש"ש

נקודות זכות: 3 נק"ז

אופן הוראה: פרונטלי

דואר אלקטרוני: Barerma@post.bgu.ac.il

תיאור הקורס:

מדינות דמוקרטיות מכירות בנושא השקיפות כחלק חיוני של אחריות שלטונית. כתוצאה מכך, מדינות החברות בארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD) אימצו תקנות או חקיקה שתקדם שקיפות ברמות שונות. ברמה המוניציפאלית ישנם הבדלים בהתנהלות של הרשויות המקומיות בעת שגרה ובעת משבר בהקשר של שקיפות. הקורס נועד לספק ידע אודות ניהול תחום השקיפות ברשויות המקומיות. אנו נבחן באופן מעמיק סוגיות מרכזיות של שקיפות בשלטון המקומי, בחלק הראשון נכיר את המשמעות של המושג שקיפות, את התאוריות עליהם הוא מתבסס, ואת החקיקה הקיימת בישראל בהקשר של חופש מידע והנגשת המידע. בחלק השני של הקורס ייבחן תהליך המעבר בין עת של שגרה לעת של משבר וההשלכות הנובעות מכך על הרשויות המקומיות בהקשר של שקיפות. החלק השלישי של הקורס יחשוף את הסטודנטים לאתגרים בשלטון המקומי בתחום של שקיפות ויעניק להם כלים ומיומנות של גמישות וחשיבה רוחבית. בנוסף, הקורס יקנה לסטודנטים כלים יישומיים של ניהול מוניציפאלי שקוף ומשתף.

Democratic countries recognize transparency as an essential aspect of governmental accountability. Accordingly, the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) members have adopted regulations or legislation to promote transparency. At the municipal level, there are differences in the conduct of local authorities at times of routine and crisis in the context of transparency. The course provides knowledge about managing transparency in local authorities. We will examine in-depth key issues of transparency in local government.

In the first section of the course, we will discuss the meaning of transparency, the theories on which it is based, and existing legislation in Israel. The second section of the course will examine the transition process from a routine to a crisis and the consequences for local authorities in the context of transparency. The third section of the course will expose students to the challenges of transparency and will provide them with tools and skills for flex and broad thinking. In addition, the course will provide students with practical tools for transparent and participatory municipal management.

נושאי הקורס:

1. מושג שקיפות והתיאוריות עליו הוא מתבסס
2. הרכב הרשויות המקומיות בישראל
3. חקיקה בנושא חופש מידע והנגשת מידע
4. ממשל פתוח - Open Government Partnership
5. תחומים שונים של שקיפות, ביניהם שקיפות קבלת החלטות
6. תהליך המעבר בין עת של שגרה לעת של משבר
7. מושג החירום בישראל (תת-תחום של משבר)
8. שקיפות בעת של משבר (וחירום)
9. שימוש הרשויות המקומיות ברשתות החברתיות
10. שיתוף ציבור, השתתפות מול שותפות (Participation vs. Collaboration)
11. חסמים ותמריצים של השלטון המקומי להשגת שקיפות

דרישות הקורס:

1. קריאת ספרות חובה.
2. הצגת מאמר אחד מהמאמרים בתחום השקיפות, לפי בחירה מתוך רשימת מאמרים אקדמיים באנגלית שתחולק מראש (30% מהציון הסופי).
3. בחינה מסכמת (70% מהציון הסופי).

ביבליוגרפיה (ייתכנו שינויים בפרטי הקריאה) - כל הפריטים לקריאת חובה יופיעו באתר הקורס חלק א – שקיפות בשלטון המקומי בעת של שגרה

שיעור 1 – מושג שקיפות והתיאוריות עליו הוא מתבסס

ספרות חובה:

1. Florini, A. (2007). Introduction. The battle over transparency. In *The right to know* (pp. 1-16). Columbia University Press.

ספרות רשות:

2. Dowling, J., & Pfeffer, J. (1975). Organizational legitimacy: Social values and organizational behavior. *Pacific sociological review*, 18(1), 122-136.
3. Eisenhardt, K. M. (1989). Agency theory: An assessment and review. *Academy of management review*, 14(1), 57-74.
4. Florini, A. M. (2002). Increasing transparency in government. *International Journal on World Peace*, 3-37.

Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *Academy of management review*, 20(3), 571-610. .5

שיעור 2 – הרכב רשויות מקומיות בישראל וחובתן בנושא חופש מידע והנגשת מידע

ספרות חובה:

6. אריאל פינקלשטיין. 2020. השלטון המקומי בישראל רקע כללי, סוגיות ליבה ואתגרים. מחקר מידניות 157, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

ספרות רשות:

7. חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, תקנות חופש המידע, תשנ"ט-1999.
8. דוח שנתי אודות יישום חוק חופש המידע ברשויות המקומיות, 2020.
9. אתר אינטרנט מועצה מקומית מיתר: [מועצה מקומית מיתר - חוק חופש המידע \(metar.muni.il\)](http://metar.muni.il)
10. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013.
11. חוזר מנכ"ל משרד הפנים 01/2009.
12. חובות פרסום באינטרנט החלות על הרשויות המקומיות, היחידה הממשלתית לחופש המידע.

שיעור 3 – ממשל פתוח ותחומים שונים של שקיפות

ספרות רשות:

13. Turpin, S. M., & Marais, M. A. (2004). Decision-making: Theory and practice. *ORiON*, 20(2), 143-160.
14. Grimmelikhuijsen, S. G., & Welch, E. W. (2012). Developing and testing a theoretical framework for computer-mediated transparency of local governments. *Public administration review*, 72(4), 562-571.
15. אתר אינטרנט:

[Open Government Partnership | Committed to making governments more open, accountable, and responsive to citizens \(opengovpartnership.org\)](http://opengovpartnership.org)

חלק ב: שקיפות בשלטון המקומי בעת משבר

שיעור 4 – מעבר בין עת של שגרה לעת של משבר, מושג משבר וחירום וההשפעה על הרשויות המקומיות

ספרות חובה:

16. התפיסה להבטחת הרציפות התפקודית באספקת המוצרים השירותים באמצעות יעדים לאומיים ורמות שרות, רשות החירום הלאומית.

ספרות רשות:

17. תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945.
18. חוזר מנכ"ל משרד הפנים 10/2020, תקציב הג"א מקומי (התגוננות אזרחית) לשנת 2021 - הנחיות להכנה.
19. Holland, D., Seltzer, T., & Kochigina, A. (2021). Practicing transparency in a crisis: examining the combined effects of crisis type, response, and message transparency on organizational perceptions. *Public relations review*, 47(2), 102017.

שיעור 5 – שקיפות בעת של משבר (וחירום)ספרות חובה:

20. תיק מכלול מידע לציבור – עיריית רהט.
21. תיק האב להיערכות העירייה והמועצה המקומית לחירום.

ספרות רשות:

22. מצב חירום: מאמרים, ספרים ואירועים באתר של המכון הישראלי לדמוקרטיה: [ממצב חירום - המכון הישראלי לדמוקרטיה \(idi.org.il\)](https://www.idi.org.il)
23. Tejedro-Romero, F., & de Araujo, J. F. F. E. (2018). Determinants of local governments' transparency in times of crisis: evidence from municipality-level panel data. *Administration & society*, 50(4), 527-554.

שיעור 6 – שקיפות קבלת החלטותספרות חובה:

24. Enria, L., Waterlow, N., Rogers, N. T., Brindle, H., Lal, S., Eggo, R. M., ... & Roberts, C. H. (2021). Trust and transparency in times of crisis: Results from an online survey during the first wave (April 2020) of the COVID-19 epidemic in the UK. *PloS one*, 16(2), e0239247.

ספרות רשות:

25. Drew, C. H., Nyerges, T. L., & Leschine, T. M. (2004). Promoting transparency of long-term environmental decisions: the Hanford decision mapping system pilot project. *Risk Analysis: An International Journal*, 24(6), 1641-1664.
26. Drew, C. H., & Nyerges, T. L. (2004). Transparency of environmental decision making: A case study of soil cleanup inside the Hanford 100 area. *Journal of risk research*, 7(1), 33-71.
27. Grimmelikhuijsen, S. G. (2010). Transparency of public decision-making: towards trust in local government?. *Policy & Internet*, 2(1), 5-35.

שיעור 7 – ביקור ברשות מקומית או במשרד ממשלתי – דיון בתחום פעילות בשלטון המקומי בשגרה ומשבר
חלק ג: אתגרים בשלטון המקומי בתחום השקיפות

שיעור 8 – כלים הקיימים בידי הרשויות המקומיות בניהול וביצוע שקיפות

ספרות חובה:

Hsu, A., Weinfurter, A., Tong, J., & Xie, Y. (2020). Black and smelly waters: How citizen-generated transparency is addressing gaps in China's environmental management. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 22(1), 138-153.

ספרות רשות:

Jin, Y., Liu, B. F., & Austin, L. L. (2014). Examining the role of social media in effective crisis management: The effects of crisis origin, information form, and source on publics' crisis responses. *Communication research*, 41(1), 74-94.

Shambaugh, G. E., & Shen, E. B. (2018). A clear advantage: The benefits of transparency to crisis recovery. *European Journal of Political Economy*, 55, 391-416.

שיעור 9 – הרצאת אורח של בעל תפקיד משלטון המקומי על יישום השקיפות בשטח מעת של שגרה למשבר – בהרצאה זו נוכחות חובה

שיעור 10 – רשויות מקומיות ורשתות חברתיות + הצגות תרגילי בית

ספרות חובה:

Graham, M. W., Avery, E. J., & Park, S. (2015). The role of social media in local government crisis communications. *Public Relations Review*, 41(3), 386-394.

ספרות רשות:

Kavanaugh, A. L., Fox, E. A., Sheetz, S. D., Yang, S., Li, L. T., Shoemaker, D. J., ... & Xie, L. (2012). Social media use by government: From the routine to the critical. *Government Information Quarterly*, 29(4), 480-491.

Wukich, C. (2022). Social media engagement forms in government: A structure-content framework. *Government Information Quarterly*, 39(2), 101684.

שיעור 11 – שיתוף ציבור, השתתפות מול שותפות (Participation vs. Collaboration) + הצגות תרגילי בית

ספרות רשות:

Kim, S., & Lee, J. (2019). Citizen participation, process, and transparency in local government: An exploratory study. *Policy Studies Journal*, 47(4), 1026-1047.

שיעור 12 – שקיפות ברמה השוואתית בינלאומית + הצגות תרגילי בית

ספרות רשות:

- Shepherd, E., Stevenson, A., & Flinn, A. (2010). Information governance, records management, and freedom of information: A study of local government authorities in England. *Government Information Quarterly*, 27(4), 337-345. .35
- Fissi, S., Gori, E., & Romolini, A. (2022). Social media government communication and stakeholder engagement in the era of Covid-19: evidence from Italy. *International Journal of Public Sector Management*. .36
- Hossain, M. Z., & Biswas, R. K. (2022). Citizen Attitude and Trust in Government during COVID-19 Pandemic in Bangladesh. *International Journal of Public Administration*, 1-12. .37

שיעור 13 - אתגרים בנושא שקיפות + הצגות של תרגילי בית

ספרות חובה:

- Weller, A. (2019). Transparency: motivations and challenges. In *Explainable AI: interpreting, explaining and visualizing deep learning* (pp. 23-40). Springer, Cham. .38

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
היבטים כלכליים של מדיניות ציבורית – סמסטר א – תשפ"ד

מס' קורס: 68520142

שם הקורס: היבטים כלכליים של מדיניות ציבורית [קורס חובה]

שם המרצה: ד"ר כהן חן

Economic aspects of public policy

מטרת הקורס

הקורס יקנה לתלמידים מושגי יסוד ועקרונות כלכליים תוך התייחסות לדרכי יישום במדיניות ציבורית. חלקו הראשון והמרכזי של הקורס יעסוק בסוגיות מיקרו כלכליות הנוגעות לאופן קבלת החלטות במגזר הציבורי, שלטון מרכזי, משרדי ממשלה, גורמי ייצור ושירותים שונים שהמגזר הציבורי אמון עליהם. חלקו השני של הקורס יוקדש להיכרות עם מושגי יסוד במאקרו-כלכלה מתוך הסתכלות על ההשפעה הפוטנציאלית של מדיניות ציבורית על הפעילות הכלכלית במשק. החלק השלישי של הקורס יעסוק בהיכרות עם מושגי יסוד במימון, תוך התייחסות לדרכי מימון אפשריים לפרויקטים מגוונים במגזר הציבורי. במסגרת הקורס ננתח סוגיות אקטואליות הנוגעות למושגים ולמודלים הנלמדים.

The course will impart basic economic concepts and principles with reference to ways of applying them in public policy. The first and central part of the course will deal with microeconomic issues that pertain to the way decisions are made in general government, central government, government ministries, factor inputs, and miscellaneous services for which general government is responsible. The second part of the course will familiarize students with basic concepts in macroeconomics by demonstrating the potential impact of government policy on macroeconomic activity. The third part of the course will familiarize students with basic concepts in finance, with reference to possible ways of funding diverse projects in general government. Within the framework of the course, current issues pertaining to the concepts and models learned will be analyzed.

חובות הקורס:

הגשת התרגילים במועדם לפחות 90% (כתנאי המזכה את הסטודנט לגשת לבחינה)

אופן חישוב הציון:

הגשת תרגילים 10%

בוחרן (מגן) 20%

בחינה סופית 90%/70%

נושא	נושא	יישומים מוניציפליים
נושאים במיקרו כלכלה		
מושגי יסוד בכלכלה	עקרונות הכלכלה, עקומת התמורה, עלויות אלטרנטיביות, יתרון יחסי ויתרון מוחלט, סחר חליפין והרווח ממסחר בין משקים (שיעורים 1-2)	התמחויות אזוריות, שיתופי פעולה בין משרדי ממשלה, החלפה בין רשויות מקומיות, חליפין של ידע.
פונקציית הייצור והקצאת מקורות	הקצאת מקורות בתנאי תפוקה שולית פוחתת. (שיעורים 3-4)	השקעות כלכליות והקצאת מקורות לעמידה ביעדים לא כלכליים: קידום מעמד האישה, אוכלוסיות מוחלשות, חופש המידע, סביבה וכו'.
שוק העבודה	קביעת שכר העבודה וייצור יעיל, התערבות ממשלתית. (שיעור 5)	עקרונות כלכליים בקביעת שכר במגזר הציבורי, בהינתן חקיקה והסכמים. מדידת ערך במגזר הציבורי, חישוב וניתוח תמריצים להגברת מוטיבציה לביצוע פעולות.
פונקציית ההוצאות ופונקציית ההיצע	התנהגות היצרן הבודד, החלטת היצרן בהינתן המחיר בטווח קצר ובטווח ארוך, בניית עקומת ההיצע של היצרן ושל השוק. (שיעור 6)	קבלת החלטות על ייצור ותמחור מוצרים כלכליים וציבוריים. הבדלים בשיטות לחישוב עלויות של מוצרים ציבוריים ומוצרים עסקיים. הבחנה בין טווח קצר לארוך.
ביקוש היצע ותחרות משוכללת	עקומת הביקוש, עקומת ביקוש מצרפית, עקומת ההיצע, תנאים לתחרות משוכללת שיווי משקל בשוק תחרותי, עודף הצרכן ועודף היצרן. שווקים חלקיים. (שיעור 7)	הסתכלות על צרכני המוצרים שמספק המגזר הציבורי, תוך התייחסות לאופן קבלת החלטות הצריכה שלהם מאותם המוצרים. מבט אל גופים ציבוריים שבחרים לאחד ביקושים או לחליפין להציע מוצרים ציבוריים בשיתוף.
התערבויות ממשלה	מיסים, סובסידיות, מחיר מינימום, מחיר מקסימום. (שיעור 8)	רגולציות כלכליות לפיקוח וויסות השוק, תוך מתן דוגמאות על מוצרים ושירותים שניתנים על ידי המגזר הציבורי.
מונופול, וכשלי שוק נוספים	יתרון לגודל, מבנים ענפיים השונים מתחרות משוכללת. כשלי שוק נוספים: השפעות חיוביות ושליליות, אינפורמציה א-סימטרית. (שיעור 9)	רוב השירותים שניתנים על ידי המגזר הציבורי, ניתנים על ידיו כמונופול: תברואה, איסוף אשפה, הנפקת דרכון וכו'. כמו כן קיימים מגוון השפעות חיוביות שהן נגזרת של פעולות שהמגזר הציבורי מבצע..

נושאים במאקרו כלכלה		
מבט על הביקושים למוצרים ושירותים שמספק המגזר הציבורי, אל מול התוצר אותו הוא מייצר.	בניית פונקציית הביקוש המצרפית, תוצר של שיווי משקל, תוצר של תעסוקה מלאה, פער אינפלציוני ופער דיפלציוני (שיעור 10)	קביעת התוצר הלאומי (המודל הקיינסיאני)
כיצד באה לידי ביטוי מדיניות פיסקלית במגזר הציבורי? בראיה רחבה בכלל ובסוגיות סביבתיות בפרט.	תפקידי הממשלה בגישה הקלאסית ובגישה הקיינסיאנית, התערבות הממשלה בשוק המוצרים, מדיניות פיסקאלית מרחיבה ומדיניות פיסקלית מצמצמת. (שיעור 11)	הממשלה והמערכת המאקרו כלכלית
נושאים במימון		
פריסת תשלומים אל מול פריסת תקבולים במגזר הציבורי. דרכי מימון של פרויקטים ציבוריים	מושג הריבית, ערך הזמן של הכסף, ערך נוכחי וערך עתידי של סכום חד פעמי ושל סדרת תשלומים (שיעור 12)	ערך נוכחי וערך עתידי
ניהול חוב במגזר הציבורי, הסתכלות על תקציבים: הכנסות אל מול הלוואות	סוגי הלוואות, בניית לוח סיליקון להלוואה פסיקת ריבית נקובה לעומת ריבית אפקטיבית, חישוב ריבית אפקטיבית בעסקאות מורכבות, ריבית ריאלית ריבית נומינלית (שיעור 13)	לוח סיליקון

קריאת חובה

1. ישי, מ. (2021) "מבוא למיקרו כלכלה" למדא - ספרי האוניברסיטה הפתוחה.
2. אורון, נ. מארק, א. עופר (2007) "מבוא לכלכלה מאקרו כלכלה" הוצאת עמיחי (מהדורה שלישית).

קריאת רשות

3. דהן, מומי (2021). "אי השוויון בהכנסות בישראל: התפתחות ייחודית", עמודים 472-525, בתוך אורות וצללים בכלכלת השוק: המשק הישראלי 1995-2015, בעריכת אבי בן בסט, ראובן גרונאו ואסף זוסמן, הוצאת עם עובד.

4. Mankiw Gregory "Principles of economics" Pearson : Stamford, CT, (2015).
5. Ben-Bassat, A., & Dahan, M. (2016). Constitutional commitment to social security and welfare policy. *Review of Law & Economics*, 12(1), 165-201.
6. Dahan, M., & Strawczynski, M. (2000). Optimal income taxation: An example with a U-shaped pattern of optimal marginal tax rates: Comment. *American Economic Review*, 90(3), 681-686.
7. Gould, E. D., Pashigian, B. P., & Prendergast, C. J. (2005). Contracts, externalities, and incentives in shopping malls. *Review of Economics and Statistics*, 87(3), 411-422.
8. Gruber, J. (2005). *Public finance and public policy*. Macmillan.

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
תשפ"ד סמסטר א'

מס' קורס : 685-2-0171
שם קורס : ניהול משא ומתן - Negotiations [קורס בחירה]
שם המרצה : פרופ' סימון מורן
דרישות קדם : אין
מבנה קורס : 3 ש"ש
נקודות זכות : 3 נק"ז
אופן הוראה : פרונטלי
דואר אלקטרוני : simone@bgu.ac.il

תיאור הקורס :

משא ומתן הינו תהליך קבלת החלטות אינטראקטיבי, שבאמצעותו שני אנשים או יותר מסכימים/ות על האופן שבו יש להקצות משאבים מוגבלים ולפתור קונפליקט. הקורס מציג הן את המימד החלוקתי (חלוקת הערך) והן את המימד האינטגרטיבי (יצירת הערך) של תהליך המשא ומתן, תוך התמקדות בהיבטים פסיכולוגיים והתנהגותיים. חלק נכבד מהקורס כולל ניתוחי אירוע והשתתפות פעילה של סטודנטים בסימולציות של משא ומתן.

Negotiation is an interactive decision-making process by which two or more people agree on how to allocate scarce resources and solve conflict. The course presents both the distributive (i.e., claiming value) and the integrative (i.e., creating value) facets of negotiation, focusing on psychological and behavioral aspects. A substantial portion of the course includes case studies and requires the active participation of students in simulated negotiations.

מטרת הקורס :

לקורס שתי מטרות עיקריות. האחת, להקנות ידע תיאורטי בנושא של ניהול משא ומתן, והשנייה, לשפר ולחדד את מיומנויות ניהול המשא ומתן. הקורס נועד להגביר את תחושת הביטחון של הסטודנטים/ות בהתמודדות עם סיטואציות מגוונות של ניהול משא ומתן, לפתח את היכולת לזהות הזדמנויות לניהול משא ומתן, להתכונן לקראת המשא ומתן, לנתח את הסיטואציה, ולנהל את התהליך עצמו. באופן אידיאלי, הקורס יסייע לסטודנטים/ות להגיע לתוצאות טובות יותר במשאבים ומתנים עתידיים בעולם האמיתי, לא רק על ידי שיפור מיומנויות המיקוח, כי אם גם על ידי שיפור היכולות לנהל את מערכת היחסים ולזהות הזדמנויות להגדיל הישגים משותפים.

מרכיבי הציון הסופי בהתייחס למטלות הקורס :

מבחן מסכם - 70%

תרגילים - 15%

השתתפות פעילה - 15%

נוכחות - קנס של הפחתת עד 15 נק' בציון כפונקציה של מספר היעדרויות

נושאי הקורס -

1. מבוא כללי ומושגים בסיסיים
2. משא ומתן חלוקתי (חלוקת ערך)
3. משא ומתן רב-נושאי אינטגרטיבי (יצירת ערך)
4. הוגנות ואתיקה
5. דילמות חברתיות, אמון, שת"פ ותחרותיות
6. הטיות קוגניטיביות במשא ומתן
7. פתרון סכסוכים
8. קואליציות והתקשרויות אסטרטגיות

ביבליוגרפיה

קריאת חובה:

- Thompson, L. (2020). **The Mind and Heart of the Negotiator**, (7th ed.), Prentice-Hall, N.J. Chapters 1-8,
- Bazerman, M. & Moore, D. (2013). **Judgment in Managerial Decision Making** (8th ed.). Chapter 11

מספר מאמרים קצרים (ייתכן שיתווספו 3-4 נוספים):

- Cialdini, R. (2001). *Harnessing the science of Persuasion*, Harvard Business School Publishing
- Babcock et al. (2003). *Nice girls don't ask*, Harvard Business Review
- Adler, R.S. (2007). *Negotiating with liars*. MIT Sloan Management Review
- Schweitzer, M. (2005). *Negotiators' lie*. HBS Publishing
- Galinsky, A. (2004). *Should you make the first offer?* HBS Publishing

קריאת רשות:

- Richard Shell *Bargaining for Advantage* (Penguin, 2006)
- Fisher, R., Ury, W., & Patton, B. 1991. *Getting to Yes*. New York: Penguin
- Malhotra, D., & Bazerman, M. H. (2007). *Negotiation genius*. New York: Bantam.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
סילבוס קורס תשפ"ד סמסטר א'

מס' קורס : 1061-2-685

שם הקורס : ניהול ציבורי [קורס חובה]
שם המרצה : פרופ' פני יובל

תיאור הקורס

בקורס נלמד לנתח את בעיות היסוד והדילמות שאיתן מתמודד הניהול הציבורי. הסטודנט ירכוש ידע תיאורטי, חשיבה מורכבת וסט כלים עיקריים לניהול ציבורי מועיל ויעיל. נתמקד בתהליכים ארגוניים ובדילמות עומק, המעסיקות את מנהלים במגזר הציבורי בדרך לנתר, לייצר, לפסק ולשמר ערך ציבורי, בהשוואה לתהליכי ניהול במגזרים מקבילים. לצד ההבדלים, נתייחס גם למערכת שיתופי הפעולה ויחסי הגומלין המתקיימים בין מוסדות המגזר הציבורי ובמארג היחסים בינם לבין ארגונים מהמגזר העסקי-פרטי, שלישי ורביעי דרך ממשל רישתי. הקורס יתבסס על גישה השוואתית ותיאורטית, תוך יישום למציאות הישראלית.

נושאי הקורס

1. מאפייני המנהל הציבורי ובעיות היסוד איתן הוא מתמודד.
2. ניהול ציבורי בדמוקרטיה שסועה
3. ניהול ציבורי, ניהול פרטי וניהול במגזר השלישי : זיקת הגומלין בין התחומים להלכה ולמעשה.
4. גישות לחקר הניהול הציבורי.
5. ניהול, מנהל ופוליטיקה.
6. אחריות וסמכות בניהול הציבורי.
7. תקצוב והקצאת משאבים במגזר הציבורי.
8. הפיקוח ובקרה פנימית וחיצונית.
9. התנהגות ארגונית במגזר הציבורי.
10. המשאב האנושי וייצוגיות ביורוקרטית
11. רפורמות במגזר הציבורי : מניהול וובריאני מסורתי, לניהול ציבורי חדש (NPM), ומ- NPM ל- PVM
12. ממשילות, למשילות החדשה ומשיתוף לשותפות
13. כלים לניהול ציבורי של רשתות רבות-ארגונים, רבות-דרגים ורבות-מגזרים
14. כלי ניהול מתקדמים : סוכנויות ביצוע, מבנה ניהולי, ניהול אסטרטגי, ממשל מקוון ושיתוף בקבלת החלטות.

דרישות הקורס

1. קריאת ספרות החובה – פרטי הקריאה יעודכנו באתר הקורס בתחילת הסמסטר.
2. הגשת ניתוחי אירוע בהם יידרש יישום אינטגרטיבי של הידע הנרכש בשיעורים לצד חומר הקריאה, למקרים רלוונטיים למערכת הציבורית הישראלית (ממוצע הציונים של ניתוחי האירוע מהווה 30% מהציון הסופי).
3. בחינה מסכמת (70% מהציון הסופי).

רשימת מקורות **הפריטים לקריאת חובה יופיעו באתר הקורס

חומר רקע לקורס :

נטע שר-הדר, ליהיא להט ויצחק גל נור (עורכים), 2022. משילות משולבת בישראל, היבטים תיאורטיים ומעשיים. ירושלים: הוצאת מכון ון ליר והוצאות הקיבוץ המאוחד.

1. בן-דוד, ד. 2021. "השפעת היעדר שקיפות על עתידה של ישראל: מבט כלכלי-חברתי". בתוך: ארד, נ. שקיפות, שחיתות ומה שביניהן. תל-אביב: שקיפות בינלאומית ישראל.
2. בן בסט, א. ודהאן מ. 2006. מאזן הכוחות בתהליך התקצוב. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
3. גל-נור, יצחק. 2007. מנהל ציבורי בישראל. ירושלים: אקדמון. עמ' 33 – 52, 167 – 219.
4. הטיס-רולף, ש. 2005. חוק ההסדרים: סוגיות והשוואות בינלאומיות. ירושלים: מרכז המחקר של הכנסת.
5. זמיר, י. 2012. "אחריות ציבורית", בתוך: כהן-אלמגור, ר., ארבל-גנץ, א. וכשר, א. אחריות ציבורית בישראל, ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
6. זעירא, י. 2009. "מחלוקת 1 כלכלה: מדע, מקצוע או אידיאולוגיה?" בתוך: ארנון, א., ויוסטמן, מ. (עורכים). מחלוקות בכלכלה. עמ' 11-23.
7. חבר, ש. 2014. "תיאוריות כלכליות פוליטיות של ההפרטה", בתוך: גלנור, י., פז-פוקס, א., וציון, נ. גבולות ההפרטה ותחומי האחריות של המדינה, הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר.
8. לוי פאור, דוד. 2014. "הגרעון הרגולטורי של עידן ההפרטה: לקראת רפורמה רגולטורית בישראל?" בתוך: גלנור, י., פז-פוקס, א. וציון, נ. גבולות ההפרטה ותחומי האחריות של המדינה. הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר.
9. לייקי, ג'. 2021. כלכלה ויקינגית. הקיבוץ המאוחד.
10. מידיני, א. 2009. אחריות ציבורית וצריכה פוליטית. תל אביב: בורסי. פרק 3.
11. מילטון, פ. 1988. החופש לבחור: עיקרי הכלכלה החופשית. תל-אביב: דביר.
12. סטנדינג, ג. 2022. הפרקריאט. הקיבוץ המאוחד.
13. שטיגליץ, א. ג'. 2005. אי נחת בגלובליזציה. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 25-9, 31-50.

14. Bendor, J. 1990. 'Formal Models of Bureaucracy: A Review', in: N.B. Lynn and A.
15. Donahue, D. John, and Zeckhauser, J. Richard. 2011. Collaborative Governance. NJ: Princeton University Press.
16. Dye, T. R. 2017. Understanding public policy. Boston: Pearson.
17. Hood, C. and M. Lodge. 2006. The Politics of Public Service Bargains: Reward, Competency, Loyalty - and Blame. Oxford: Oxford University Press. Ch. 1
18. Lodge, M. and C. Hood. 2012. "Into an Age of Multiple Austerities? Public Management and Public Service Bargains across OECD Countries". Governance 25(1): 79-101.
19. Møller, A.M. 2021. Deliberation and Deliberative Organizational Routines in Frontline Decision-Making, *Journal of Public Administration Research and Theory*, Volume 31(3): 471-488.
20. O'Toole, Jr. J. Laurence., and Meier, J. Kenneth. 2011. Public Management, Organizations, Governance, and Performances. NY: Cambridge University Press. Pp: 1-42.
21. Peters, G. B. 1998. Managing Horizontal Government: The Politics of Coordination. Research paper 21. Candian Center for Management Development.

22. Pollitt, C. and G. Bouckaert. 2004. Public Management Reform: A Comparative Analysis. 2nd edition. Oxford: Oxford University Press. Chs. 1-2.
 23. Pollitt, C., C. Talbot, J. Caulfield and A. Smullen. 2004. Agencies: How Governments do Things through Semi-Autonomous Organizations. London: Palgrave Macmillan. Chs. 1-2.
-

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
ניהול ומדיניות ציבורית
תיאור קורס - שנה"ל תשפ"ד

מס' קורס: 68520136

שם הקורס: היבטים משפטיים של מדיניות ציבורית [קורס בחירה]

שם המרצה: ד"ר צבי פרנקל

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס ננתח סוגיות במדיניות ציבורית מהיבטים משפטיים, סוגיות של משפט ציבורי משפט העבודה ודיני ההגבלים העסקיים.

בקורס ייבחנו ההנחות והשיקולים המונחים ביסוד מדיניות התערבות המדינה בתחום הרחב של יחסי עבודה וההגבלים העסקיים המהווים כלי עיקרי וחשוב בהסדרת כללי המשחק במדיניות הציבורית. כמו כן הקורס יעסוק בסוגיות משפטיות מתחומים משפטיים שונים הנוגעות להסדרה המשפטית של מדיניות ציבורית.

Legal Aspects in Public Policy

Course description: The aim of the course is to analyze issues in public policy from legal aspects, issues of public law and employment law and anti-trust laws

The course will examine the assumptions and considerations which are in the basis for the State intervention and involvement in labour relations and antitrust, which are fundamental and instrumental in regulating public policy.

Legal issues in other legal disciplines related to regulation of public policy will also be dealt in the course.

The three main subjects of the course are Public Policy, Employment Relations and Antitrust.

מטרת הקורס: לפתח אצל הסטודנטים את הידע וההבנה לתפקיד שממלא המשפט בקביעה ובעיצוב של מדיניות ציבורית תוך שימת דגש על משפט העבודה ודיני ההגבלים העסקיים. הקורס נועד להקנות ידע בסיסי במשפט הציבורי והאזרחי ונועד לבחון את יחסי הגומלין בין קביעת מדיניות למשפט.

שיטת ההוראה תהיה מבוססת בין היתר על case study עם חומר קריאה. הסטודנטים יקבלו לקרוא חומר על אירועים אותם ננתח כבסיס לדיון בכיתה.

רשימת הקריאה הבסיסית תהיה בעיקר פסיקה של בית המשפט העליון וכן דוחות והנחיות של הרשות המבצעת. חומר הקריאה יעודכן במהלך הקורס בהתאם לפסיקה מעניינת ומתאימה שתינתן במהלך הקורס.

נושאי הקורס:

הקורס מחולק לשלושה נושאים עיקריים: המשפט הציבורי, יחסי עבודה ודיני התחרות כן נדון בתובענה הייצוגית ככלי לאכיפת מדיניות.

הנושאים שיידונו במהלך הקורס:

משפט ציבורי

1. חוקי היסוד של מדינת ישראל.
2. האבחנה בין חוקי היסוד לבין חקיקה רגילה.
3. אבחנה בין חקיקה ראשית, משנה והנחיות פנימיות.
4. מעמד בתי המשפט במערכת היחסים שבין המחוקק, הרשות המבצעת והציבור.
5. העקרונות הבסיסיים של המשפט המנהלי – חוק חובת מכרזים וחוק חופש המידע.
6. השחקנים הפנימיים העיקריים במנהל הציבורי – כח פורמאלי וכח בלתי פורמאלי.
7. הביקורת השיפוטית על רשויות המנהל הציבורי.
8. ניתוח אירועים מהשנה האחרונה:

לדוגמה:

חובת מכרז פומבי וחריג לה: התקשרות בעבודות הדורשות מומחיות מיוחדת או יחסי אמן ע"מ 7296/22 המועצה האזורית חוף השרון נ' עורכי דין לקידום מנהל תקין, פס"ד מיום 27.6.23.

תשלומי היטלי פיתוח, כאשר הרשות המנהלית מבקשת לגבות היטלים ממי שמחזיק בנכס עשרות שנים וטוען ששילם בעבר היטלים בגין פיתוח המקום אך אין בידו אישורים או אסמכתאות בחלוף השנים. גם לרשות אין אסמכתאות בנושא. עע"מ 7990/20 שירותי בריאות כללית נ' המועצה המקומית חצור הגלילית, פס"ד מיום 1.6.23.

יישום המשפט המנהלי בתחום הרגולציה, וליתר דיוק בנוגע ברשות לניירות ערך, שהטילה חובה להוסיף סימן קריאה (!) לשם קרן נאמנות המשקיעה באגרות חוב של חברות נטולות זיקה לישראל. בג"ץ 8338/21 THE LESSER GROUP LIMITED נ' הרשות לניירות ערך, פס"ד מיום 4.4.23.

פסקי דין שניתנו בעניין דיור ציבורי לגבי זכות של דייר ממשיד, עע"מ 2150/22 אסיס נ' משרד הבינוי והשיכון, פס"ד מיום 27.3.23 ועע"מ 4504/22 משרד הבינוי והשיכון נ' סויסה, פס"ד מיום 14.3.23.

שוויון בתמיכות מצד רשות מקומית בענף הכדורגל בין שתי קבוצות, עע"מ 2827/22 עיריית טירת הכרמל נ' קידום צעיר – עמותת לקידום הספורט והחינוך בטיירת הכרמל. פס"ד מיום 9.2.23.

האם מינוי חבר הכנסת דרעי כשר הוא מינוי כשר? בג"ץ 8948/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פס"ד מיום 18.1.23.

הסכם בעניין הגבול עם לבנון – שאלות חוקתיות. מהו קו הגבול הימי בין ישראל ללבנון? ענין שלא הוסדר לאחר נסיגת צה"ל מדרום לבנון בשנת 2000. בג"ץ 6654/22 פורום קהלת נ' ראש הממשלה, פס"ד מיום 13.12.22.

חופש המידע – האם קיימת חובה למסור פרטים לגבי מי שתרמו כספים והעמידו בטוחות לטובת קבוצת כדורגל, עע"מ 6674/20 התאחדות הכדורגל בישראל נ' רשת שוקן בע"מ, פס"ד מיום 21.11.22.

מוגבלויות חוקתיות על שיקול דעתן של מפלגות בעניין סיקור פעילות המטה שלהן בליל הבחירות, בג"ץ 7232/22 ערוץ יהודי ישראל בע"מ נ' מרצ – השמאל של ישראל בראשות זהבה גלרון, פס"ד מיום 31.10.22.

מגבלת כוחה של ממשלה יוצאת בתחום המינוריים בתקופת הבחירות. בג"ץ 5403/22 לביא, זכויות אזרח, מנהל תקין ועידוד התיישבות נ' ראש הממשלה, פס"ד מיום 22.9.22.

חוקיות מינויו של מר עמיר פרץ לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של התעשייה האווירית וזאת למרות עמדתה של הוועדה לבדיקת מינויים הפועלת מכוח חוק החברות הממשלתיות, בג"ץ 8173/21, התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פס"ד מיום 22.5.22.

גבולות יכולת גורמים בכירים בשירות הציבורי להתחייב להעניק זכויות מהותיות במקרקעי ישראל בהיקף נרחב ע"א 18/5566 עזבון המנוח סמי שמעון ז"ל נ' רשות מקרקעי ישראל, פסק הדין מיום 3.12.20.

הפרדה המגדרית בבדיקת השחייה שבקריית-ארבע, בג"ץ 20/3865 שוקרון נ' המועצה המקומית קריית ארבע, פסק הדין מיום 7.10.20.

מרחב חופש הביטוי של עובד ציבור המכהן כרב עיר בג"ץ 16/7150 המרכז הרפורמי נ' שרת המשפטים, פסק הדין מיום 21.9.20.

אי תחולת דיני המכרזים הכלליים על רישיונות להפעלת קווי שירות בתחבורה הציבורית עע"מ 19/7002 ציינה מוטורס בע"מ נ' משרד התחבורה, פסק הדין מיום 7.7.20.

גבולות הסדרת ההתיישבות היהודית באזור יהודה ושומרון "חוק ההסדרה" בג"ץ 17/1308 עיריית סלואד נ' הכנסת, פסק הדין מיום 9.6.20.

האם בתי חולים יכולים לאסור באופן גורף על הכנסת חמץ או מזון שאינו כשר לפסח בתקופת החג? בג"ץ 18/1550 עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות, פסק הדין מיום 30.4.20.

משפט העבודה

1. מושגי יסוד במשפט העבודה.
2. חוק יסוד : חופש העיסוק.
3. שוויון בתעסוקה.
4. חקיקת מגן.
5. סיום יחסי עבודה.
6. חופשה התארגנות – ארגוני עובדים וארגוני מעסיקים בישראל.
7. סכסוכי עבודה – שביתות והשבתות.

דיני התחרות

1. מבוא להסדר כובל.
2. הסדר כובל חזקות חלוטות או ניתוח כלכלי.
3. מידת הפגיעה בתחרות, הגדרת השוק חסמי כניסה.
4. הפיקוח על בעל מונופולין – הסדר משפטי, ניצול לרעה.

תובענות ייצוגיות

התובענה הייצוגית והשפעתה על מדיניות ציבורית.

רשימת הקריאה:

פסקי הדין והחקיקה שהסטודנטים יתבקשו לקרוא יופיעו באתר הקורס.

קריאת חובה, מלבד פסקי דין ודוחות:

בן-אוליאל, דניאל (תש"ף-2020), " העברת ראש ממשלה תחת כתב אישום מתפקידו", **משפט וממשל** כ"א

בן-צבי, עמרי (תש"ף-2020), "המהפכה החוקתית: על הקשר בין מעמד אזרחי לזכויות יסוד", **משפטים** נ

ברזילי, גד (1998), "הגמוניה שיפוטית קיטוביות מפלגתית ושינוי חברתי, **פוליטיקה - כתב עת למדע המדינה וליחסים בינלאומיים** (2), 31 – 51.

גילה, דוד (2006), "השקעות פסיביות בין מתחרים בישראל", **משפטים** לו (1).

גל-נור, יצחק (2004) "על המשפוט של החיים הציבוריים בישראל", **משפט וממשל** (17), עמ' 355—380.

דותן, יואב (תשפ"א-2021), "שני מושגים של ריסון – וסבירות", **משפטים** נא

חיות, אסתר (תשע"ו-2016), "התובענה הייצוגית ככלי לאכיפה אזרחית- ציבורית", **משפט ועסקים** יט

מאוטר, מנחם (תש"פ-2020), "חוק הלאום, ההסלמה במלחמת התרבות, והצורך בהכרזה על "תיקו", **תרבות דמוקרטית** 20

מזרחי, שלמה ומידני, אסף (2006), **מדיניות ציבורית בין חברה ומשפט-בית המשפט העליון, השתתפות פוליטית וקביעת מדיניות ציבורית** הוצאת כרמל, סדרת "מצב האומה", ירושלים. פרקים 3 – 4

שנער, אדם (התשע"ז-2016), "השוק הפרטי בעבודה ציבורית", **מחקרי משפט** לא

Hofnung, Menachem (1999), "Israeli Constitutional Politics: The Fragility of Impartiality", *Israel Affairs*, Vol. 5, pp. 34–54;

קריאת רשות-

Shetreet, Shimon (1994), *Justice in Israel: A Study of the Israeli Judiciary*, Dordrecht: Martinus Nijhoff.

בן ישראל, רות (תשס"ב-2002), *דיני עבודה*, האוניברסיטה הפתוחה - הסטודנטים יופנו לפרקי הקריאה ע"פ נושאי הקורס.

יגור, צחי (2002), *דיני הגבלים עסקיים*, הוצאת בורסי – הסטודנטים יופנו לפרקי הקראי ע"פ נושאי הקורס.

שמיר, רוני (1995), "חברה, יהדות ופונדמנטליזם דמוקרטי: על מקורותיה החברתיים של הפרשנות השיפוטית", *עיני משפט* יט, 588 – 699.

אופן קביעת הציון:
בחינה סופית

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
תיאור קורס תשפ"ד

שם הקורס : חדשנות במגזר הציבורי [קורס בחירה]

Innovation in the Public Sector : שם הקורס באנגלית

מס' הקורס : 68520161

שם המרצה : ד"ר ורד עוזיאל

תקציר הקורס :

הקורס יתמקד בהתפתחות החדשנות במגזר הציבורי בעולם ובישראל. תערך סקירה של ההתפתחות הכרונולוגית של תיאוריות מרכזיות בחקר החדשנות, יידונו מושגי יסוד מרכזיים לחקר החדשנות בכלל תוך השוואה להתפתחות החדשנות במגזר הציבורי. נדון ביתרונות שבשילוב חדשנות בתהליך הניהול הציבורי, קביעת מדיניות והוצאתה אל הפועל. נתעכב גם על היבטים שליליים ביישום תהליכי חדשנות במגזר הציבורי הנגרמים מאופיו הייחודי. הקורס יעסוק בגישות ניהול חדשניות במגזר הציבורי בעולם בכלל ושל ערים מטרופוליניות בפרט, גישות חדשניות של E-governance ו-Co-production המבססים שותפויות בין מוסדות ציבוריים ואזרחים. נתעמק בדרכי ההתקשרות של המגזר הציבורי עם גורמים טכנולוגיים, נעמוד על היתרונות והחסרונות של הטמעת טכנולוגיות מתקדמות בשירותים הציבוריים, ונתמודד עם שאלת ההשלכות של תחרות בהשוואה לשיתוף פעולה בתהליכי חדשנות בין גופים שונים במגזר הציבורי. כמו כן נלמד על גישה חדשנית של יצירת מוצרי מדף ציבוריים, אופן השימוש בהם ותרומתם ליעילות ומועילות של מוסדות ציבוריים בכלל ואורבניים בפרט. בקורס נלמד מיומנויות ניתוח של מקרי בוחן הלקוחים מההתנהלות השגרתית של המגזר הציבורי באמצעות תיאוריות עדכניות. לבסוף נלמד כיצד ניתן להעזר בידע שנרכש בקורס על מנת להתמודד עם אתגרים במציאות.

The course will focus on the development of innovation in the public sector in the world and in Israel. An overview of the chronological development of key theories in the study of innovation will be conducted. Key basic concepts related to innovation will be discussed, focusing on the differences between the study of innovation in general and how innovation develops in the public sector. We will discuss the benefits of combining innovation through public administration, policy-making and implementation.

We will also discuss the negative aspects of attempting to implement innovative processes in the public sector due to its unique nature.

The course will deal with innovative management approaches in the public sector in the world in general and metropolitan cities in particular. It will also explore the innovative approaches of e-government and co-production that establish partnerships between public institutions and citizens.

We will delve into the ways in which the public sector communicates using technology. We will discuss the advantages and disadvantages of implementing advanced technologies in public services, and will address the question of the consequences of competition compared to cooperation in innovative processes between different bodies in the public sector. We will also learn about an innovative approach to creating public off-the-shelf

products, how to use them and their contribution to the efficiency and effectiveness of public institutions in general and urban ones in particular. We will learn the skills of analyzing a case study about the routine conduct of the public sector using up-to-date theories. Finally, we will learn how to use the knowledge acquired in the course to deal with real-world challenges.

מטרת הקורס:

במהלך השנים האחרונות מתפתחת ספרות ענפה בתחום חדשנות במגזר הציבורי. הקורס נועד לחשוף את הסטודנטים להתפתחות הכרונולוגית של תיאוריות ולכלים שמציעה הספרות המחקרית בתחום ולנתח באמצעותם את מערכת הצרכים והאתגרים איתם מתמודד המגזר הציבורי בעולם ובישראל.

נושאי הקורס:

1. החדשנות בת זמנינו – מושגי יסוד וסקירת ההתפתחות הכרונולוגית של תחום החדשנות. חדשנות טכנולוגית, חדשנות תהליכית וחדשנות אינקרמנטלית – מהו חדשני?
2. חדשנות כפתרון לבעיות זדוניות? רלוונטיות החדשנות לתהליכי ניהול של וקביעת מדיניות ציבורית
3. חדשנות בניהול שירותים ציבוריים – תרומה ליעילות ומועילות של ייצור ואספקה של שירותים ציבוריים
4. חדשנות כגורם מעכב בארגונים הציבוריים
5. ערים חכמות כמנוע לשינוי
6. מקרה בוחן תחבורה חכמה, אנרגיה וביטחון - השלכות ומשמעויות.
7. ניהול חדשנות במגזר הציבורי – תפישות של חדשנות בקרב מקבלי ההחלטות
8. דפוסים חדשניים של רשתות ממשליות (NG)
9. ממשליות וממשל ברשתות החברתיות
10. חדשנות בשותפות בין מוסדות ציבוריים והציבור - E-governance ו-Co-production של שירותים ציבוריים – ערוצי שותפות חדשניים עם קהילות מקומיות לייצור ואספקה של שירותים ציבוריים
11. שיתוף ציבור או שותפות עם הציבור? כלים חדשניים בסט הכלים המסורתיים של מוסדות ותיקים
12. חדשנות ואי שיוויון – חדשנות כגורם מצמצם וכגורם מרחיב אי-שוויון חברתי
13. פערים מגדריים בחדשנות במגזר הציבורי
14. שתי הרצאות אורח: חדשנות במגזר הציבורי.

ביבליוגרפיה (קריאת חובה):

Benevolo, C., Dameri, R. P., & D'auria, B. (2016). Smart mobility in smart city. In *Empowering organizations* (pp. 13-28). Springer.

Christensen, C. M., Raynor, M. E., & McDonald, R. (2015). What is disruptive innovation. *Harvard Business Review*, 93(12), 44-53.

Cinar, E., Trott, P., & Simms, C. (2019). A systematic review of barriers to public sector innovation process. *Public Management Review*, 21(2), 264-290.

Ju, J., Liu, L., & Feng, Y. (2019). Public and private value in citizen participation in E-governance: Evidence from a government-sponsored green commuting platform. *Government Information Quarterly*, 36(4), 101400.

- Lahat, L., & Sher-Hadar, N. (2020). A threefold perspective: Conditions for collaborative governance. *Journal of Management and Governance*, 24(1), 117-134.
- Moussa, M., McMurray, A., & Muenjohn, N. (2018). Innovation in public sector organisations. *Cogent Business & Management*, 5(1), 1475047.
- Osborne, S. P. (2006). The New Public Governance? *Public Management Review*, 8(3), 377-387.
- Vinod Kumar, T. M., & Dahiya, B. (2017). Smart economy in smart cities. *Smart Economy in Smart Cities: International Collaborative Research: Ottawa, St. Louis, Stuttgart, Bologna, Cape Town, Nairobi, Dakar, Lagos, New Delhi, Varanasi, Vijayawada, Kozhikode, Hong Kong*, 3-76.
- קריאת רשות :**
- Akiike, A., & Iwao, S. (2015). Criticisms on “the innovator's dilemma” being in a dilemma. *Annals of Business Administrative Science*, 14(5), 231-246.
- Hargittai, E., & Shafer, S. (2006). Differences in actual and perceived online skills: The role of gender. *Social Science Quarterly*, 87(2), 432-448.
- Hjelmar, U. (2019). The institutionalization of public sector innovation. *Public Management Review*, 1-17.
- Osborne, S. P. (2010). The New Public Governance? Emerging perspectives on the theory and practice of public governance. Routledge.
- Osborne, S. P., Radnor, Z., & Nasi, G. (2013). A new theory for public service management? Toward a (public) service-dominant approach. *The American Review of Public Administration*, 43(2), 135-158.
- Osborne, S. P., Radnor, Z., & Strokosch, K. (2016). Co-production and the co-creation of value in public services: a suitable case for treatment? *Public Management Review*, 18(5), 639-653.
- Paletti, A. (2018). *How to manage ICTs mediated co-production: a public value perspective*.
- Petzold, N., Landinez, L., & Baaken, T. (2019). Disruptive innovation from a process view: A systematic literature review. *Creativity and Innovation Management*, 28(2), 157-174.
- Robinson, L., Cotten, S. R., Ono, H., Quan-Haase, A., Mesch, G., Chen, W. & Stern, M. J. (2015). Digital .inequalities and why they matter. *Information, Communication & Society*, 18(5), 569-582
- Singh, Y. J. (2020). Is smart mobility also gender-smart? *Journal of Gender Studies*, 29(7), 832-846.
- Van Acker, Wouter, and Geert Bouckaert. (2018). What makes public sector innovations survive? An exploratory study of the influence of feedback, accountability and learning. *International Review of Administrative Sciences* 84 (2): 249-268. <https://doi.org/10.1177/0020852317700481>.
- Vecchio, G., Tiznado-Aitken, I., & Hurtubia, R. (2020). Transport and equity in Latin America: a critical review of socially oriented accessibility assessments. *Transport Reviews*, 40(3), 354-381.
- Zijlstra, T., Durand, A., Hoogendoorn-Lanser, S., & Harms, L. (2020). Early adopters of mobility-as-a-service in the Netherlands. *Transport Policy*, 97, 197-209.

****הפריטים המסומנים בכוכבית הינם פריטי חובה

- מטלות/דרישות הקורס –
 1. קריאה שוטפת של פריטי החובה על פי הרשימה המצורפת.
 2. הגשת תרגיל אמצע + פרזנטציה על התרגיל
 3. עבודה מסכמת מחליפת מבחן.
 - מרכיבי הציון הסופי בהתייחס למטלות הקורס :
 - 25% מטלה אמצע
 - 75% הערכה חלופית - עבודה מסכמת (מועד הגשה 10.3.24)
-

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
תיאור קורס תשפ"ד

מס' קורס : 685-2-0094

שם הקורס : ניהול כספים ודיווח כספי לנושאי משרה ודירקטורים [קורס בחירה]
שם המרצה : מר אחמד איאד , רו"ח, עו"ד.

תיאור הקורס

הקורס יעסוק בסקירת המבנה והניהול הכספי במגוון רחב של גופים עסקיים וציבוריים כמו: חברות, רשויות מקומיות, עמותות, חברות כלכליות, מגזר רביעי. יילמדו היבטים שונים של דיווח כספי ובניית תקציב ובקרה תקציבית, ביקורת פנימית וחיצונית. יסקרו מקורות המימון השונים ודרך ניהולם, וכן יינתנו כלים שונים להבנת חלופות ביצוע של פרויקטים ציבוריים הן מנקודת מבט כספית והן מנקודת מבט ביצועית.

מטרת הקורס

מטרת הקורס להקנות ידע מקצועי חשוב וניהולי, הנחוץ לנושאי משרה בכירה ודירקטורים.

רשימת נושאים שיילמדו

1. סוגי תאגידים ותכלית החברה העסקית.
2. החשבונאות כמערכת דיווח כספי ועקרונות חשבונאיים מקובלים.
3. קריאה וניתוח הדוחות הכספיים במגזר העסקי.
4. קריאה וניתוח דוחות כספיים בשלטון המקומי ובמגזר השלישי.
5. הון קרנות ועודפים.
6. ביקורת פנימית וניהול סיכונים.
7. תפקיד רואה החשבון המבקר, יחסי רואה החשבון עם ההנהלה והדירקטוריון.
8. אזהרת עסק חי, התחייבויות תלויות ואירועים לאחר תאריך המאזן.
9. המצוקה הכלכלית בשלטון המקומי.
10. עקרונות בניית תקציב (רגיל ובלתי רגיל).
11. בקרה תקציבית: תעריפים, כמויות ויעילות.
12. ניתוח סטיות בתקציב ומשמעותן, נקיטת צעדים למניעת הישנותן.
13. מקורות מימון וניהולם - תרומות, תקציבי מדינה, הלוואות, אג"ח.

תנאי קדם

אין.

חובות הקורס:

הגשת תרגיל חובה שמשקלו 10% מהציון הסופי
בחינה סופית – משקל 90% מהציון הסופי

אופן קביעת הצינון

*בחינה סופית – 90%.

תרגילים - 10%.

ביבליוגרפיה

- יורם עדן ושלומי שוב, (2018), תורת המספרים של עולם העסקים, ניתוח דוחות כספיים והערכת שווי, IFRS Consulting.
- ד"ר רו"ח קרן בר-חוה, רו"ח איתמר בן-מאיר, (2017), מספרים ומה שביניהם, קריאת דוחות כספיים והבנת הסביבה העסקית, מטר הוצאה לאור.
- אמיר, א. (2016). חשבונאות למקבלי החלטות: תיאוריה, תקינה, יישומים ותרגילים. הוצאת דיונון.
- שלומית גלר, (2015), הממשל התאגידי הדירקטור והדירקטוריון ומה שביניהם, בורסי הוצאה לאור.
- בניסטי, ג. (2007). חשבונאות פיננסית: תיאוריה ויישומים: עידן התקינה הבינלאומית – IFRS, גילה בניסטי, פלס (כרך א' וכרך ב').
- גולדשמיט, י. (1990). תורת התמחיר והתקציב: היבטים חשבונאיים, כלכליים והתנהגותיים. חשב: היחידה הבינקיבוצית לשירותי ניהול.
- חוק החברות, התשנ"ט-1999.
- חוק העמותות, תש"ם-1980.
- נחמיאס ד., נורי א. (1997). עקרונות לניהול.
- תקנות ניירות ערך, תשכ"ח-1968.
- תקנות ניירות הערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), תשס"א-1991.
- ניסן, ל. (2005). ביקורת בארגונים ללא כוונת רווח. ספריית פרסומים מקצועיים, מגזר ההתנדבות והמלכ"רים.
- עדן י., רוני ב. (2003). לי זה עולה יותר: קבלת החלטות ניהוליות, תמחיר והשבחת חברות. מכון יוסף קסירר למחקר בחשבונאות.
- פרידברג, א. (1999). הביקורת ברשויות המקומיות בישראל. ירושלים: משרד הפנים.
- שוב ש., אוסטרובסקי י. (2018). חשבונאות פיננסית חדשה: IFRS-2020.
- J. Stiglitz, Economics of the Public Sector, Norton and Cy., New York, 1986

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
סמסטר א, תשפ"ד

מס' קורס:	685.2.0144
שם הקורס:	אתיקה ושחיתות במגזר הציבורי [קורס בחירה]
מרצה:	ד"ר איילת רייטן
דרישות קדם:	-
שעת קבלה:	יום שלישי, 19:45, בתיאום מראש areitan@bgu.ac.il

תיאור הקורס:

מטרת הקורס הינה, להעניק כלים לניתוח ביקורתי על המגזר הציבורי בנושאים אתיקה ציבורית ושחיתות פוליטית. בקורס נבחן מהו טוהר המידות הרצוי בקרב המשרתים במגזר הציבורי, נברר את תופעת השחיתות הפוליטית, את ההגדרות לתופעה ואת ההסברים התיאורטיים לקיומה של התופעה. כמו כן, נתמקד בהתפתחות השחיתות הפוליטית בישראל ונתח מספר מקרי בוחן.

Course description:

The aim of the course is to provide tools for critical analysis of the public sector on issues of public ethics and political corruption. The course will examine the desired degree of integrity among those who serving in the public sector. In addition, The course will examine the phenomenon of political corruption, the definitions of a political corruption and the theoretical explanations for the existence of political corruption. development of political corruption in Israel will also be dealt in the course. and analyze a number of case studies.

דרישות הקורס:

1. קריאה רציפה של הביבליוגרפיה.
2. הגשת תרגילים המבוססים על כלי בינה מלאכותית, בהתאם להנחיות (נספח 1 בסילבוס).
3. הגשת עבודה מסכמת.

הרכב הציון:

- 20% - 4 תרגילים לאורך הסמסטר (נספח 1), כל תרגיל מהווה 5%.
80% - עבודת סיכום.

מפגשים:

הקורס הינו במתכונת פרונטלית.

ספרים מרכזיים:

Ackerman, S. R. (1999). *Corruption and government - causes, consequences, and reform*. Cambridge University Press.

נבות, ד. (2012). שחיתות פוליטית בישראל. המכון הישראלי לדמוקרטיה.

כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). אחריות ציבורית בישראל. הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים.

רשימת ביבליוגרפיה לפי נושאי הלימוד:

קישור	פריט ביבליוגרפי	נושא
באתר הקורס	סנדל, מ. (2012) צדק – מהו המעשה הנכון שעלינו לעשותו, הוצאת דביר, עמודים 9-39.	אתיקה: מוסר קטגוריאלי, מוסר תוצאתי, תועלתנות, יושרה אישית, התנהגות ראויה של נבחרת ציבור
באתר הקורס	נאור, א. (2012). על אחריותו של ראש הממשלה. בתוך כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). <u>אחריות ציבורית בישראל</u> . הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 161-192.	
באתר הקורס	חזן, נ. (2012). אחריותם הציבורית של חברי הכנסת. בתוך כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). <u>אחריות ציבורית בישראל</u> . הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 193-217.	
באתר הקורס	ארבל גנץ, א. (2012). טיפולוגיה וביטויים התנהגותיים של אחריות ציבורית וחובת דיווחיות. בתוך כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). <u>אחריות ציבורית בישראל</u> . הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 47-83.	אחריות ציבורית: אחריות אישית, אחריות מיניסטריאלית, יחסי שליחות-ייצוג חופשי, "בעיית הידיים הרבות", דילמות ודרכי התמודדות
באתר הקורס	Thompson, D. F. (2005). <i>The Problem of Many Hands</i> . In <i>Restoring Responsibility</i> . Cambridge: Cambridge University Press. pp: 11-32.	

קישור	פריט ביבליוגרפי	נושא
באתר הקורס	Mills, C. W. (1956). <i>The Power Elite</i> . Oxford University Press. p3-15	התמודדות עם מוקדי כוח, עוצמה ובעלי אינטרסים, יחסי הון-שלטון – הגדרות ותיאוריות וניתוח מקרים
https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/EJMBE-11-2020-0321/full/pdf?title=corruption-and-corporate-investment-efficiency-around-the-world	Nguyen, X.M, Quoc , Q.T, (2022). "Corruption and corporate investment efficiency around the world", <i>European Journal of Management and Business Economics</i> , p 425-438	
באתר הקורס	נבות, ד. (2012). <i>שחיתות פוליטית כרך א: תולדותיו של מושג שנוי במחלוקת</i> . המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 166-111, עמ' 167-203	שחיתות פוליטית בישראל – הגדרות, תיאוריות, כלים לניתוח אמפירי, גורמים
באתר הקורס	נבות, ד. (2012). <i>שחיתות פוליטית בישראל</i> . המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 399-450.	דרכים להתמודד עם תופעות שחיתות ברשויות מקומיות בישראל – ניתוח מקרי בוחן
https://www.forum15.org.il/uploads/n/1622027741.1873.pdf	פורום ה-15, מדריך להטמעת שקיפות מידע ברשויות המקומיות, 2019	
באתר הקורס	אבידר, ג. (2021), "עשור למדד" שקיפות באתרי הרשויות המקומיות" – סיפורו של מדד", בתוך: שקיפות שחיתות ומה שביניהן, עורכת: ארד, נ. עמ' 111-118.	
https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/08b9856d-7440-ec11-813b-00155d0824dc/2_08b9856d-7440-ec11-813b-00155d0824dc_11_18301.pdf	צדוק, ד. (2021), גופים העוסקים באתיקה ובהתנהגות נאותה של חברי פרלמנט, מרכז המחקר והמידע כנסת ישראל	מנגנוני פיקוח ובקרה פורמאליים ובלתי פורמאליים בישראל נגד השחיתות
https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/58178f89-75df-ed11-8156-005056aac6c3/2_58178f89-75df-ed11-8156-005056aac6c3_11_20178.pdf	לקס, י. מגן, א. (2023), תרומות לנבחר ציבור ועובדי ציבור למימון הליך משפטי או טיפול רפואי, מרכז המחקר והמידע כנסת ישראל	
https://www.idi.org.il/articles/28621	לוריא, ג. (2019), שומר הסף של שלטון החוק, המכון הישראלי לדמוקרטיה	

קישור	פריט ביבליוגרפי	נושא
https://www.idi.org.il/media/13741/distribution-of-power-not-separation-of-branches-preventing-the-concentration-of-political-power-in-israel.pdf	פוקס, ע. קרמניצר, מ. (2019), ביזור סמכויות ולא הפרדת רשויות – על מניעת כוח מוחלט מרשויות השלטון, מחקר מדיניות 133, המכון הישראלי לדמוקרטיה, עמ' 7-91.	
https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2023/2023-Shilton/2023-Shilton-401-Mevaker.pdf	מבקר המדינה, דוח על הביקורת בשלטון המקומי, 2023, " המבקר ברשות המקומית - תפקידו והתנהלותו - ביקורת מעקב".	
באתר הקורס	זמיר, י. (2008). מינויים פוליטיים כביטוי לשחיתות שלטונית. עיונים בביטחון ישראל 9. עמ' 37-49.	מינויים פוליטיים

נספח 1

הנחיות להגשת התרגילים לאורך הסמסטר :

1. יש להגיש באתר, במקום המיועד לכך.
2. יש להגיש בכתב בגופן דויד, גודל 12, רווח שורה וחצי, שוליים רגילים.
3. כל תרגיל יוגש בהיקף של עד עמוד. תשובה ארוכה יותר לא תבדק.

מועד להגשה	שיעור	נושא תרגיל בינה מלאכותית	מה תרומת התרגיל בינה המלאכותית להשגת מטרות הלמידה?	אחוז מהציון	הנחיות לתרגיל
10/10/23	1	אין תרגיל להגשה			
17/10/23	2	אין תרגיל להגשה			
24/10/23	3	תרגיל 1 אתיקה, מוסר ואחריות ציבורית	הפעלת חשיבה ביקורתית על טקסט	5%	<ol style="list-style-type: none"> 1. קראו את המאמר של נאור, על אחריותו של ראש הממשלה (ראו פרטים בסילבוס). 2. כתבו שאלה המתבססת על התוכן של המאמר. 3. ענו על השאלה בעזרת כלי בינה מלאכותית. 4. עד כמה המידע שהתקבל מדויק? מה עומק התשובה? מה איכות התשובה?
31/10/23	4	בחירות המקומי - לא יתקיים שיעור			
7/11/23	5	תרגיל 2 הגדרות לשחיתות	יתרונות וחסרונות לנושא מסוים	5%	<ol style="list-style-type: none"> 1. הציגו 3 יתרונות בשחיתות פוליטית ו3 חסרונות לשחיתות פוליטית, בעזרת כלי בינה מלאכותית. 2. בחרו חוקר/ת מתוך רשימת הסילבוס והתייחסו לטענה המרכזית של המאמר בהשוואה לאחד היתרונות או החסרונות כפי שעלו.
14/11/23	6	אין תרגיל להגשה			
21/11/23	7	תרגיל 3 בחירת מושג והצגתו בסרטון, פחות מדקה		5%	<ol style="list-style-type: none"> 1. בחרו מושג הקשור לנושאי הלימוד בקורס כפי שמופיע בסילבוס. 2. הציגו את המושג בסרטון באורך של עד דקה.

<p>3. צפו בסרטון של סטודנט. ית אחר. ת בכיתה (לפי חלוקה שנעשתה בכיתה).</p> <p>4. בחרו חוקר. ת מסילבוס הקורס שעוסק במושג המופיע בסרטון מסעיף 3. כתבו <u>עד חצי עמוד</u>, מה תהיה תגובת החוקר. ת לתוכן הסרטון. עם מה תהיה הסכמה? עם מה לא תהיה הסכמה?</p>					
אין תרגיל להגשה				8	28/11/23
<p>צרו תמונה המייצגת רעיון המופיע במאמר. הציגו את התמונה ואת הרעיון אותה מייצגת. יש להוסיף את ה prompt ממנו נוצרה התמונה. לעזרתך, מופיע באתר הקורס כללים לניסוח prompt.</p>	5%		תרגיל 4 יצירת תמונה המתבססת על מאמר	9	5/12/23
אין תרגיל להגשה				10	12/12/23
אין תרגיל להגשה				11	19/12/23
אין תרגיל להגשה				12	26/12/23
אין תרגיל להגשה				13	2/1/23
אין תרגיל להגשה				14	9/1/23

נספח ב

הנחיות לעבודת הסיכום

1. ניתן להיעזר בטכנולוגיות AI
 2. יש להזין את העבודה באתר הקורס.
 3. יש להגיש את העבודה בגופן דויד, גודל 12, רווח שורה וחצי, שוליים רגילים.
- בהצלחה

שאלה 1

1. האזינו לפרק בפודקאסט "בשליחות הציבור, כשהמחקר פוגש את השטח" (הפרק הרלוונטי בהתאם לחלוקה שהתבצעה בכיתה). [/https://corruption.pinecast.co](https://corruption.pinecast.co). ניתן להאזין גם בספוטיפיי וגוגל פודקאסטים.
2. יש לבחור 2 נושאים מהרשימה הבאה, הרלוונטיים לתוכן הפרק:
 - א. מוסר קטגוריאלי, מוסר תוצאתי, תועלתנות
 - ב. אחריות אישית ואחריות מיניסטריאלית
 - ג. אחריות ח"כ
 - ד. יחסי הון שלטון
 - ה. הגדרות לשחיתות
 - ו. תאוריות לשחיתות
 - ז. מתחים בין שלטון מקומי לשלטון מרכזי
 - ח. ניגוד עניינים
 - ט. מינויים פוליטיים
 - י. תכנית למאבק בשחיתות
3. עבור כל נושא שנבחר מהרשימה, יש לנתח את הפרק בפודקאסט ולבחון את תשובות עובד.ת הציבור בהשוואה לספרות. האם התשובות מתכתבות עם הספרות הרלוונטית? עומדות בסתירה?

יש להתייחס לפחות ל2 טענות מרכזיות העולות מהספרות.

היקף התשובה עבור כל נושא, עד חצי עמוד.

ניקוד: עבור כל נושא מהרשימה 20 נק' < 40 נק'

שאלה 2

1. בחרו מאמר מהסילבוס. הכינו מצגת PP המכילה ב3 שקופיות את התוכן הבא:
 - א. מה הרעיון המרכזי העולה מהמאמר?
 - ב. סיכום הטיעונים המרכזיים המובאים במאמר.
 - ג. צרו תמונה המייצגת רעיון המופיע במאמר. הציגו את התמונה ואת הרעיון אותה מייצגת. יש להוסיף את הprompt ממנו נוצרה התמונה.
ניקוד: עבור כל סעיף 5 נק' = 15 נק'

שאלה 3

- כתבו שאלה יישומית על חומר הלימוד בקורס. על השאלה לכלול תיאור מקרה שיש בו התייחסות לאחריות ציבורית ו/או לשחיתות פוליטית והפניה ללפחות 2 מקורות ביבליוגרפיים מהקורס. ענו על השאלה. היקף התשובה עד חצי עמוד.
ניקוד: עבור כתיבת השאלה: 10 נק'. עבור מתן תשובה על השאלה: 11 נק' = 21 נק'.
דוגמה לשאלה:
- בישראל, כמו במדינות אחרות, מתגברת התביעה בקרב אזרחים ואזרחיות למגזר ציבורי הפועל לפי ערכי מנהל תקין וטוהר המידות. לכאורה, בחירות במדינה דמוקרטית, מהוות הזדמנות לשנות את המציאות החברתית ולהגשים את רצון המפגינים והמפגינות למגזר ציבורי תקין.
1. להערכתך, מה תהיה עמדתו של Mills (מילס), לגביי בחירות במדינה דמוקרטית כהזדמנות לשנות מציאות חברתית?
 2. להערכתך, מה תהיה המלצת נבות לציבור הרחב, כדי לממש את תביעתו של הציבור למגזר ציבורי הפועל לפי ערכי מנהל תקין וטוהר המידות?
 3. להערכתך, מה תהיה המלצת זמיר לציבור הרחב, כדי לממש את תביעתו של הציבור למגזר ציבורי הפועל לפי ערכי מנהל תקין וטוהר המידות?
 4. להערכתך, לפי טענת חזן, איזה סוג ח"כ יירתם למאבק הציבורי? מדוע?

שאלה 4

הציגו 3 מקרים אמיתיים של חושפי שחיתויות.

1. עבור כל מקרה יש להתייחס ל:
 - א. שם האדם
 - ב. תאור קצר של המקרה
 - ג. מה הדילמה האתית שהייתה במקרה המתואר?
 - ד. מה את.ה ביית עושה באותו מצב?

ניקוד: עבור כל מקרה 8 נק' = 24 נק'

בהצלחה!

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית
תשפ"ד סמסטר א'

מס' קורס: 68520172

שם הקורס: רגולציה, אסטרטגיות פוליטיות ולובינג של עסקים [קורס בחירה]

שם המרצה: ד"ר קרן בורנשטיין נתיב

היקף נקודות זכות: 3 נ"ז

שעות קבלה: בתיאום מראש.

דוא"ל: kerenbor@post.bgu.ac.il

תקציר הקורס:

עסקים פועלים מול קובעי המדיניות הציבורית בכדי להשפיע על עיצוב 'כללי המשחק', צמצום הסיכונים ויצירת הזדמנויות עסקיות, משום שחלק משמעותי מהרווחיות ומידת היתרון התחרותי שלהם מושפעים מהחלטות קובעי המדיניות הציבורית. הקורס יעסוק באסטרטגיות פוליטיות של עסקים וכיצד באמצעותן עסקים פועלים בכדי לשמר מצב קיים או ליצור ערך חדש. בתוך כך, הקורס יתמקד באמצעי בולט ליישום אסטרטגיה פוליטית, השדלנות (לובינג). שדלנות היא לגיטימית, בלתי נמנעת, וכשהיא מתנהלת כהלכה היא אפילו רצויה במשטר דמוקרטי-ליברלי. אולם, לשדלנות יש גם תוצאות פוטנציאליות שליליות והיא עלולה לפגוע באמון הציבור במחוקקים. בקורס נגדיר מהי שדלנות ונאפיין את סוגיה, נסקור את התפתחותה במבט השוואתי ונדון בחשיבותה ובסכנות הטמונות בה. בנוסף, נלמד מהי "פוליטיקה שקטה" ומהי "פוליטיקה רועשת" וכיצד מושגים אלה קשורים לאסטרטגיות פוליטיות של עסקים. נכיר את הספרות התיאורטית בתחום ונלמד מודלים יישומיים לניהול יעיל של אסטרטגיות פוליטיות באמצעות ניתוח מקרים 'מהעולם העסקי הממשי'.

מטרות הקורס:

- הכרות עם מושגי היסוד של אסטרטגיה פוליטית של עסקים.
- הבנת החשיבות בשילוב בין האסטרטגיה העסקית בסביבת השוק לבין האסטרטגיה הפוליטית מחוץ לסביבת השוק עבור רווחיות החברה.
- הבנת תהליך ניסוח ויישום המדיניות הציבורית (רגולציה) וכיצד הוא משולב באסטרטגיה הפוליטית של עסקים.
- הכרות עם התאוריות המרכזיות בתחום האסטרטגיה הפוליטית של עסקים.
- הקניית כלים יישומיים לניתוח איומים והזדמנויות בסביבה הלא עסקית.
- הקניית כלים יישומיים לגיבוש אסטרטגיה פוליטית בסביבה הלא עסקית.

דרכי הוראה:

הרצאות המלוות במצגות אינטראקטיביות הן של המרצה והן של הסטודנטים הלומדים בקורס, לימוד רקע תיאורטי המשלב המחשה באמצעות הצגת חקרי מקרה, האזנה להסכמים (פודקאסטים), צפייה בראיון מוקלט של המרצה עם שדלן (לוביסט) וצפייה בסרטונים שהועלו לאתר YouTube ועוסקים בהיבטים שונים הקשורים לתכני הקורס.

דרישות הקורס:

- חובת נוכחות ב- 80% מהשיעורים לפחות. אי עמידה בחובת הנוכחות ללא סיבת נבצרות תשלול מהסטודנט. ית אפשרות להגיש את העבודה המסכמת על כל המשתמע מכך.
- מעורבות והשתתפות פעילה בשיעורים. דרישה זו כוללת הצגה (רפרט) בקבוצות קטנות של אחד ממאמרי הסילבוס.
- הגשת עבודה מסכמת המיישמת את הנלמד בקורס.
- הגשת המטלות בזמן הינה חובה ותנאי מעבר בקורס.

מרכיבי הציון הסופי:

- הצגת רפרט בקבוצות קטנות (20 דקות) של אחד ממאמרי הסילבוס (20% מהציון הסופי). סטודנט. ית שלא י. תעמוד בדרישה זו לא י. תהיה זכאי. ת להגיש את העבודה המסכמת בקורס.
- עבודה מסכמת בקורס (80% מהציון הסופי).
- הנחיות מפורטות לרפרט ולעבודה המסכמת יינתנו במהלך הקורס.

נושאי הקורס וביבליוגרפיה:

רשימת קריאה	נושא	מס' שיעור
<p>קריאת חובה:</p> <p>Baron, D. P. (1995). Integrated strategy: market and nonmarket components. <i>California Management Review</i> 37, (2), 47–65.</p> <p>Coen, D. (1997). The evolution of the large firm as a political actor in the European Union. <i>Journal of European Public Policy</i>, 4(1), 91–108.</p> <p>קריאת רשות:</p> <p>Funk, R. J., and Hirschman, D. (2017). Beyond nonmarket strategy: Market actions as corporate political activity. <i>Academy of Management Review</i> 42 (1), 32-52</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● הצגת דרישות הקורס. ● הצגת נושאי הקורס: - למה הכוונה במושג 'עסקים כשחקנים פוליטיים'? - הבחנה והשוואה בין הסביבות השונות בהן פועלים עסקים. - מדוע הסביבה הלא עסקית הופכת ליותר ויותר חשובה עבור ההצלחה העסקית וכיצד קובעי המדיניות הציבורית קשורים לכך? 	<p>1 (17.10)</p>
<p>קריאת חובה:</p> <p>Bach, D., and Bruce Allen, D. (2010). What every CEO needs to know about nonmarket strategy. <i>Sloan Management Review</i>, 51 (3), 41–48.</p> <p>Lawton, T., McGuire, S., and Rajwani, T. (2013). Corporate political activity: A literature review and research agenda. <i>International Journal of Management Reviews</i>, 15 (1), 86-105.</p> <p>קריאת רשות:</p> <p>Hillman, A. J., Keim, G. G., and Schuler, D. (2004). Corporate political activity: A review and research agenda. <i>Journal of Management</i> 30, (6), 837-857.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● מהי אסטרטגיה בכלל ומהי אסטרטגיה פוליטית של עסקים בפרט? ● ניסוח אסטרטגיה פוליטית באמצעות מודל³ (IA) ● תרגול באמצעות ניתוח מקרה. 	<p>2 (24.10)</p>

<p>קריאת חובה:</p> <p>Hillman, A. J., and Hitt, M. A. (1999). Corporate political strategy formulation: A model of approach, participation, and strategy decisions. <i>Academy of Management Review</i> 24 (4), 825–842.</p> <p>Oliver, C., and Holzinger, I. (2008). The effectiveness of strategic political management: A dynamic capabilities framework. <i>Academy of Management Review</i> 33 (2), 496-520.</p> <p>קריאת רשות:</p> <p>Bonardi, J.P., Hillman, A. J., and Keim, G. D. (2005). The attractiveness of political markets: Implications for firm strategy. <i>Academy of Management Review</i> 30 (2), 397–413.</p> <p>Coen, D., Guidi, M., Yordanova, N., and He'ritier, A. (2021). The logic of regulatory venue shopping: A firm's perspective. <i>Public Policy and Administration</i> 36(3), 323-342.</p>	<p>3</p> <p>(31.10)</p> <ul style="list-style-type: none"> • למה הכוונה במושג 'יכולות פוליטיות של עסקים'? • הבחנה בין האסטרטגיות הפוליטיות השונות והשימוש בהן. • תרגול באמצעות ניתוח מקרה. 	<p>3</p> <p>(31.10)</p>
<p>קריאת חובה:</p> <p>טבת, א' וגל-נור, י' (2019). מבוא: הרגולציה פנים רבות לה. בתוך א', טבת וי', גל-נור (עורכים), <i>רגולציה בישראל: ערכים, אפקטיביות, שיטות</i> (עמ' 9 – 20). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.</p> <p>Medzini, R. (2022). "Enhanced Self-Regulation: The Case of Facebook's Content Governance". <i>Regulation & Governance</i>, 24(10). Pp 2227–2251.</p> <p>קריאת רשות:</p> <p>ארבל-גנץ, א' (2003). <i>רגולציה – הרשות המפקחת נייר עמדה 37</i>. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 13 - 41.</p> <p>לוי-פאור, ד'. (2016). "האודיסיאה של המדינה הרגולטורית: ממושג רזה וחד-ממדי למושג עבה ורב-ממדי". בתוך בלנק, י', לוי-פאור, ד' וקרייטר, ר' (עורכים). <i>מסדירים רגולציה: משפט ומדיניות</i> (ע"מ 29 – 45). תל אביב: הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב.</p>	<p>4</p> <p>(7.11)</p> <ul style="list-style-type: none"> • מהי רגולציה? • מהם השלבים לניסוח רגולציה ומיהם השחקנים הרגולטוריים? • כיצד תהליך ניסוח ויישום המדיניות הציבורית משולב באסטרטגיה הפוליטית של עסקים? 	<p>4</p> <p>(7.11)</p>
<p>קריאת חובה:</p> <p>Culpepper, P. D. (2011). <i>Quiet Politics and Business Power</i>. Cambridge: Cambridge University Press. Chapter 4: The Netherlands and the Myth of the Corporatist Coalition, pp 82-114.</p> <p>Culpepper, P. D., and Thelen, K. (2020). Are we all Amazon primed? Consumers and the politics of platform power. <i>Comparative Political Studies</i>, 53(2), 288-318.</p> <p>קריאת רשות:</p> <p>Bell, S., and Hindmoor, A. (2017). Structural power and the politics of bank capital regulation in the United Kingdom. <i>Political Studies</i> 65(1), 103-121.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • אילו סוגי כח (Power) יש לעסקים? • מה הקשר בין סוג הכח לבין מאפייני המגזר העסקי בו פועלים העסקים? • מהי 'פוליטיקה שקטה' ומהי 'פוליטיקה רועשת'? 	<p>5</p> <p>(14.11)</p>

<p>Bernhagen, P., and Thomas B. (2005). Structural power and public policy: A signaling model of business lobbying in democratic capitalism. <i>Political Studies</i>, 53(1), 43-64.</p>		
<p style="text-align: right;">קריאת חובה:</p> <p>Coen, D., and Vannoni, M. (2020). The strategic management of government affairs in Brussels. <i>Business & Society</i>, 59(4), 612-641.</p> <p>Levi-Faur, D., and Rozen Bachar, Z. (2011). Corporate regulatory strategies in context: Telecoms and electricity reforms and the new order of regulatory capitalism. <i>International Journal of Organizational Analysis</i>, 19(3), 235-255.</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות:</p> <p>Moss, D., McGrath, C., Tonge, J., and Harris, P. (2012). Exploring the management of the corporate public affairs function in a dynamic global environment. <i>Journal of Public Affairs</i>, 12(1), 47-60.</p> <p>Willman, P., Coen, D., Currie, D., and Siner, M. (2003). The evolution of regulatory relationships; Regulatory institutions and firm behavior in privatized industries. <i>Industrial and Corporate Change</i> 1(2), 69-89.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● הפונקציה בחברה עסקית האחראית על האסטרטגיה הפוליטית. ● כיצד פונקציה זו קשורה לתהליכי נאו-ליברליזם? ומה זה בכלל נאו-ליברליזם? 	<p style="text-align: center;">6 (21.11)</p>
<p style="text-align: right;">קריאת חובה:</p> <p>Mauricio A. L. A., Lára J., and Brynhildur, D. (2019). A literature review of the history and evolution of corporate social responsibility. <i>International Journal of Corporate Social Responsibility</i>, 4(1), 1-23.</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות:</p> <p>Velte, P. (2021). Meta-analyses on corporate social responsibility (CSR): A literature review. <i>Management Review Quarterly</i>. DOI: 10.1007/s11301-021-00211-2</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● אחריות חברתית תאגידית ופילנתרופיה כאסטרטגיה פוליטית. 	<p style="text-align: center;">7 (28.11)</p>
<p style="text-align: right;">קריאת חובה:</p> <p>שפירא, א' (2010). שדלנות ושדלנים: מבט תאורתי היסטורי ומשווה. פרלמנט, 66, אתר המכון הישראלי לדמוקרטיה: https://www.idi.org.il/parliaments/11110/11127</p> <p>Nyberg, D. (2021). Corporate political activities as political corruption. <i>Organization Theory</i>, 2, 1-24.</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות:</p> <p>המר, י' וכהן-אליה, מ' (2011). שתדלנות וההליך הדמוקרטי. עיוני משפט, לג, 593 – 630.</p> <p>צדוק, ד' (2012). הסדרת שדלנות (lobbying) ומרשמי שדלנים – סקירה משפטית משווה. הכנסת, הלשכה המשפטית, תחום חקיקה ומחקר משפטי.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● מהי קבוצת אינטרס? ● מהי שדלנות (לובינג)? - שורשיה של השדלנות המודרנית. - סוגים של שדלנים. - יתרונותיה וחסרונותיה של השדלנות במשטר דמוקרטי. ● הקשר בין אסטרטגיה פוליטית של עסקים ללובינג. 	<p style="text-align: center;">8 (5.12)</p>
<p style="text-align: right;">קריאת חובה:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● צמיחת הלובינג המקצועי בישראל. 	<p style="text-align: center;">9 (12.12)</p>

<p>דויטש, ל' (2022). השקיפות במלחמה בהון-שלטון הכרחית אך לא מספיקה. בתוך ע' הראל פישר, ת' הוסטובסקי ברנדס ולי פילר (עורכות), מבטים על שחיתות שלטונית: לקט עמדות (עמ' 105 - 110). המכון הישראלי לדמוקרטיה.</p> <p>טל, ה' (2010). השדלנים המסחריים בישראל: צמיחת התופעה, שיטות הפעולה והסדרת הפעילות. פרלמנט, 66, אתר המכון הישראלי לדמוקרטיה: https://www.idi.org.il/parliaments/11110/11129</p> <p>Veksler, A. (2012). Opaque transparency: An analysis of the Israeli lobbying regulatory regime of 2008. <i>Journal of Public Affairs</i>, 12(4), 270-278.</p> <p>קריאת רשות: חוק הכנסת, התשנ"ד-1994, פרק יב', שדלנים: https://main.knesset.gov.il/About/Lobbyist/Pages/LobbyistLaw.aspx חוק הכנסת (תיקון מס' 25), התשס"ח-2008. חוק משכו הכנסת ורחבתו, התשכ"ח-1968.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • הסדרת פעילות הלובינג בישראל. • מבט ביקורתי על המצב הקיים. 	
<p>קריאת חובה: Coen, David and Vannoni, Matia. (2016). "Sliding Doors in Brussels: A Career Path Analysis of EU Affairs Managers". <i>European Journal of Political Research</i>, 55. Pp 811–826.</p> <p>קריאת רשות: William Chalmers, A., Klingler-Vidra, R., Puglisiand, A. and Remke, L. (2022). "In and Out of Revolving Doors in European Union Financial Regulatory Authorities". <i>Regulation & Governance</i>, 16(4). Pp 1233-1249.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • למה הכוונה במושגים 'דלתות מסתובבות' ו'שבי רגולטורי'? • כיצד תופעות אלה קשורות לאסטרטגיות פוליטיות של עסקים? 	<p>10 (19.12)</p>
<p>קריאת חובה: משה, נ' (2015). גופים להתמודדות עם שחיתות ציבורית במדינת שונות. הכנסת, מרכז המחקר והמידע. נחמיאס, ד', ארבל-גנץ, א', ומידיני א' (2010). מדיניות ציבורית, יסודות ועקרונות. רעננה: אוני פתוחה. עמ' 150-170.</p> <p>Chari, R., Murphy, G., and Hogen, J. (2007). Regulation lobbyists: A comparative analysis of the United State, Canada, Germany, and the European Union. <i>The Political Quarterly</i>, 78(3), 422-438.</p> <p>קריאת רשות: Stigler, G. J. (1971). The theory of economic regulation. <i>The Bell Journal of Economics and Management Science</i>, Vol. 2, No.1, 3-12.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • גישות לניתוח מדיניות ציבורית ופעילות לובינג. • הקשר בין שחיתות ציבורית לבין הסדרת הלובינג. 	<p>11 (26.12)</p>
<p>קריאת חובה: Leech, B. L. et al., (2005). Drawing lobbyists to Washington: Government activity and the demand for advocacy. <i>Political Research Quarterly</i>, 58(1), 19-30.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • הסדרת השדלנות בעולם – מבט השוואתי 	<p>12 (2.1)</p>

<p>OECD. (2021). <i>Lobbying in the 21st century: Transparency, integrity, and access</i>. https://www.oecd.org/corruption-integrity/reports/lobbying-in-the-21st-century-c6d8eff8-en.html</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות:</p> <p>OECD. (2009). <i>Lobbyists, government, and public trust, increasing transparency through legislation</i>. Vol. 1. https://www.oecd.org/publications/lobbyists-governments-and-public-trust-volume-1-9789264073371-en.htm</p>		
סיכום עקרי הקורס ודגשים לעבודה המסכמת בקורס		13 (9.1)

*****שימו לב - ייתכנו שינויים בסילבוס במהלך הסמסטר, בכפוף להודעה.**

המלצות לצפייה/האזנה בנושא לובינג בישראל במדינות השונות:

1. כאן תאגיד השידור הציבורי, זמן אמת, עונה 5 – פרק 20, "חורגים מהמסגרת" (12.1.2022):
<https://www.kan.org.il/Item/?itemId=108072>
2. מאקו, "הפתעה בכנסת: הציג עצמו כ"מנהל מרפאה נגד סוכרת" – והתגלה כממומן על ידי קוקה קולה" (07.12.21):
https://www.mako.co.il/news-money/2021_q4/Article-c4e09bb54959d71026.htm
3. ערוץ 13, הצינור, "הלוביסטים מבינים שכבר לא פשוט לייצג תאגידים שמוכרים מוצרים שהורגים את הציבור" (02.12.21):
<https://www.youtube.com/watch?v=UNqcOZrmhU8>
4. "שדלנים בכנסת", אתר הכנסת 2022:
<https://main.knesset.gov.il/About/Lobbyist/Pages/Lobbyist.aspx>
5. שקוף, "תחקיר שקוף: חושפים את הלוביסטים בכנסת" (24.5.2018):
https://shakuf.co.il/i/20181?gclid=CjwKCAjwo_KXBhAaEiwA2RZ8hDmux3SdwSIIG_Dg6OfMI6Qm5gas2UHCS-GLiStUKEeZoOC0LrDqrRoCmvYQAvD_BwE
6. שקוף, "מדד הלוביסטים של שקוף" (17.8.2022): <https://shakuf.co.il/37036>

המלצות לקריאה נוספת:

קוסטי, נ' ולוי-פאור, ד'. (2019). "רגולציה "עודפת" בישראל: ניתוח תפוקת החקיקה הראשית והמשנית בישראל, 1948 – 2017".
מחקרי רגולציה. מרכז חת, המכללה למינהל.

כהנא, ע' ושוורץ אלטשולר, ת'. (2023). *אדם, מכונה, מדינה: לקראת אסדרה של בינה מלאכותית*. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.

Aragòn-Correa, J. A., Marcus, A. A. and Vogel, D. (2020). "The Effects of Mandatory and Voluntary Regulatory Pressures on Firms' Environmental Strategies: A Review and Recommendations for Future Research". *Academy of Management Annals*, 14(1). Pp. 339-365.

Bell, S., and Hindmoor, A. (2014). The structural power of business and the power of ideas: The strange case of the Australian mining tax. *New Political Economy* 19(3), 470-486.

- Coen, D., Katsaitis, A. and Vannoni, M. (2021). *Business Lobbying in the European Union*. Oxford University Press.
- Culpepper, P. D. and Reinke, R. (2014). Structural Power and Bank Bailouts in the United Kingdom and the United States. *Politics & Society* 42(4): 427-454.
- Doh, J. P., Lawton, T. C., Rajwani, T., and Paroutis, S. (2014). Why your company may need a chief external officer: Upgrading external affairs can help align strategy and improve competitive advantage, *Organizational Dynamics*, 43, 96-104.
- Hart, D. M. (2010). The political theory of the firm. In D. Coen, G., Wyn, and W. Graham (Eds.), *The Oxford Handbook of Business and Government* (pp. 173-190). Oxford: Oxford University Press.
- Lawton, T. and Rajwani, T. S. (Eds.). (2015). *The Routledge Companion to Non-Market Strategy*. New York: Routledge.
- McGuire, S., Lindeque, J., and Gabriele, S. (2012). Learning and lobbying: emerging market firms and corporate political activity in Europe. *European Journal of International Management*, 6(3), 342-362.
- Shaffer, B. and Hillman, A. J. (2000). The development of business-government strategies by diversified firms. *Strategic Management Journal*, 21, 175-190.
- Stockmann, D. (2023). "Tech Companies and the Public Interest: The Role of the State in Governing Social Media Platforms". *Information, Communication & Society*, 26(1). Pp. 1-15